

VADOVĖLIO RECENZIJA

1. Bendra informacija apie vadovėlio rankraštį

Vadovėlį parengė: Jūratė Mikulevičiūtė, Margarita Purlienė, Kęstutis Grinkevičius

Dalykas, klasė: Biologija 9 klasei: I knyga (127 psl.) ir II knyga (121 psl.)

Leidykla: Uždaroji akcinė bendrovė leidykla „Šviesa“.

Mokymo priemonė patraukli, pirmiausia, tiems mokiniams, kurie žemesnėse klasėse mokėsi pagal šių autorių parengtus vadovėlius. Autoriai puikiai žino, koks ugdymo turinys buvo pateiktas 7-8 klasių konkurencijoje, todėl nedubliuoja ir nekartoja turinio. Metodai, kurie buvo aprašyti ir taikomi žemesniųjų klasių vadovėliuose, čia toliau plėtojami ir sėkmingai pritaikomi naujam turiniui. Be to, vadovėlio struktūra pasikeitusi labai nedaug. Tai irgi yra privalumas, nes mokiniams nuo pat pirmo puslapio aišku, kaip dirbti su šiuo vadovėliu.

Vadovėlis aiškiai orientuotas į mokinių bendrųjų kompetencijų ugdymą: mokėjimo mokytis, komunikavimo, pažinimo ir kitų per dalyko mokymąsi. Visa tai kartu su informacija apie naujausius mokslo pasiekimus rodo šio vadovėlio modernumą ir patrauklumą.

2. Vadovėlio rankraščio turinio vertinimas

Vadovėlyje pateikiama medžiaga numatyta Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų Gamtamokslinio ugdymo 9 – 10 klasių konkurencijoje mokinių veiklos sričių turinyje iš Gamtos tyrimų, Organizmų sandaros ir funkcijų, Gyvybės tęstinumo ir įvairovės.

Vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka Bendrosiose programose apibrėžtas biologijos turinio apimtis.

Vadovėlį sudaro dvi knygos. Abiejų knygų struktūra vienoda: knygas sudaro skyriai (I ir II knygoje yra po keturis skyrius), suskirstyti į temas.

Kiekvieno skyrius pradedamas trumpu įvadu, padedančiu mokiniui suvokti, kas bus nagrinėjama per pamokas. Be to, puikus autorių sumanymas yra įvade pateikti žinomų žmonių mokslininkų mintis, susietas su skyriuje nagrinėjama tema.

Kiekvienos temos pradžioje yra nuorodos: *Prisimink* – nurodoma, ką mokiniai turėtų prisiminti iš žemesnėse klasėse išeito kurso; *Susiek* – ieškoma sąsajų ir akcentuojamas integralumas su kitais gamtos mokslais; *Išmok* – nusakoma, ką pamokoje mokinys turėtų išmokti.

Temos pradedamos klausimais, skatinančiais mąstyti. Šiame vadovėlyje klausimų užduodama daug: jų yra ir tekstuose ir temos pabaigoje.

Labai patrauklūs temos pabaigoje esantys skyreliai *Idomu* ir *Naudokis virtualiaisiais mokymosi objektais*. Čia mokiniai gali pasiskaityti apie gamtos pasaulio įdomybes bei nurodomi interneto puslapiai, kuriuose galima atlikti stebėjimus ir bandymus virtualioje aplinkoje.

Prie kai kurių temų yra skyrelis *Atlik praktiškai*, kuriame pateikiami praktikos darbai. Jie informatyvūs, gerai apgalvoti, iliustruoti.

Kiekvieno skyriaus gale yra skyreliai: *Trumpai* – pateikiama apibendrinta skyriaus medžiaga. **Čia autoriai turėtų pamąstyti, kaip sutvarkyti šį skyrelį, pvz., I, II VII ir VIII skyrių gale. Jie yra per ilgi, todėl arba reikėtų mažinti apimtį, arba kaip nors struktūrizuoti.**

Graži idėja kiekvieno skyriaus gale pateikti skyrelį *Pasitikrink ir Įsivertinkite*. Mokiniai gali pasitikrinti ir įsivertinti, ar teisingai suprato medžiagą. Labai puiki mintis, kad čia pat mokiniai gali pasitikrinti ar įgytas žinias gali pritaikyti įvairiose gyvenimo situacijose, ar geba biologijos žinias susieti su fizikos ir chemijos mokomaisiais dalykais.

I knygos pradžioje pateikiami mokslinio pranešimo rengimo etapai, gamtamokslinio pranešimo struktūra, aprašomi tyrimo metodai ir patariama, kaip rašyti pranešimą. Čia taip pat pateikiami išsamūs patarimai, kaip dirbti su tekstu, kaip atlikti užduotis, kokius metodus taikyti mokantis.

Puikus sumanymas kiekvieną skyrių pabaigti rubrika *Gamtamokslinis pranešimas*. Čia siūlomos gamtamokslinio pranešimo temos. Mokiniai skatinami naudotis įvairiais informacijos šaltiniais, rinkti informaciją, ją apibendrinti, pristatyti, išsakyti savo nuomonę.

I knygos gale pateikiamas *Sąvokų žodynelis*, kuriame yra paaiškintos pagrindinės sąvokos.

Taigi, aukščiau aprašyta vadovėlio struktūra yra aiški, patraukli ir padedanti mokiniams mokytis.

Vaizdinė ir tekstinė informacija kiekiu, sudėtingumu ir proporcijomis, struktūra pritaikyta skirtingų mokymo(si) stilių mokiniams. Mokiniai turi galimybių nagrinėti paveikslus, skaityti tekstus, atlikti tyrimus, tartis tarpusavyje, diskutuoti. Tai skatina mokinius kritiškai mąstyti, spręsti problemas, kūrybiškai dirbti.

Tekstinė ir vaizdinė informacija yra tikslinga ir dera tarpusavyje, padeda mokiniams daryti išvadas nagrinėjamu klausimu, suvokti esminius klausimus. Jie pateikia užduotis, kuriose nurodoma pvz., surasti informaciją interneto puslapiuose, knygose, patyrinėti ir surinktą informaciją apibendrinti, padaryti išvadas. Tai skatina mokinius ne tik savarankiškai ieškoti atsakymų, bet ir pasinaudoti kompiuterinėmis programomis pvz., tyrimo rezultatų apdorojimui ir pristatymui, tyrimo duomenų rinkimui.

Vadovėlio kalba aiški, informacija pateikiama logiškai, mokiniams suprantamais žodžiais, neperkrauta sąvokomis.

Vadovėlis šiuolaikiškas, jame pateikiama informacija ir užduotys aktualios 9 klasių mokiniams, paveikslai patrauklūs ir įdomūs, medžiaga tinkamai parinkta ir pritaikyta įvairių gebėjimų mokinių kompetencijoms ugdyti.

Autoriai, įvertindami aktyvių mokymo metodų svarbą ugdymo procese, galėtų pagalvoti apie vadovėlio apimties sumažinimą. Žinant, kad 9 -10 klasių koncentrai skiriamos 3 pamokos, abejonių kelia, ar reikia tokio gilaus turinio. Pvz., kai kurios temos I skyriuje nagrinėjamos per giliai, teikiama per sudėtinga informacija.

Pastabas apie pastebėtus netikslumus nurodžiau rankraštyje.

Vadovėlis atitinka „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo“ (Žin., 2009, Nr. 61-2450) penktame punkte nurodytus reikalavimus.

Biologijos mokytoja ekspertė Alyda Daulenskienė

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskiene
2011...-01-14